

Conf. univ. dr. Radu Chiriță
Lect. univ. dr. Oana Bugnar-Coldea
Asist. univ. dr. Cristina Tomuleț
Av. Mihnea Novac

Facultatea de Drept a Universității „Babeș-Bolyai”
din Cluj-Napoca

DREPT CONSTITUȚIONAL. INSTITUȚII ȘI PROCEDURI

Caiet de seminar

Ediția a 5-a

Editura
Stamangiu
2023

Seminar VI – Parlamentul

A. Subiecte teoretice

1. Analizând prevederile art. 72 din Constituție, identificați toate asemănările și deosebirile dintre imunitatea de fond și imunitatea de procedură a parlamentarilor.

2. Care este scopul incompatibilității parlamentarilor, respectiv al imunității acestora?

B. Spețe

1. În data de 13 martie 2015, ministrul justiției a înaintat președintelui Senatului o cerere de arestare a senatorului X. În data de 25 martie 2015, în urma votului secret, Senatul a comunicat printr-un proces-verbal ministrului justiției că nu a fost întrunit numărul necesar de voturi pentru ridicarea imunității lui X, fiind întrunit doar votul majorității senatorilor prezenți. În cuprinsul procesului-verbal, Senatul a invocat art. 173 din Regulamentul Senatului și art. 24 alin. (4) din Legea nr. 96/2006, potrivit căroră Senatul hotărăște asupra cererilor de ridicare a imunității cu votul secret al majorității membrilor săi. Ulterior comunicării procesului-verbal, primul-ministru a sesizat Curtea Constituțională cu un conflict juridic de natură constituțională, având în vedere că Senatul a omis să adopte o hotărâre cu privire la ridicarea imunității senatorului X. Curtea Constituțională a admis cererea și a obligat Senatul să adopte o hotărâre în locul procesului-verbal.

Ulterior, în data de 5 decembrie 2015, Senatul a respins prin hotărâre cererea de ridicare a imunității, arătând că nu s-a întrunit majoritatea absolută necesară de 85 de voturi „pentru”. În acest context, opoziția a atacat la Curtea Constituțională hotărârea Senatului, iar cu o zi înainte ca instanța de contencios constituțional să se pronunțe, s-a aprobat în Parlament modificarea art. 24 alin. (4) din Legea nr. 96/2006 și a Regulamentului Senatului, în sensul aflat în vigoare la acest moment (cererile de ridicare a imunității de procedură se votează cu majoritate simplă).

Comentați situația juridică creată. Ce efecte produce modificarea acestor prevederi asupra cererii de arestare preventivă a senatorului X?

2. Potrivit art. 2 alin. (1) din Legea nr. 73/1993 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ, acesta are, printre altele, următoarele atribuții:

a) analizează și avizează proiectele de legi, propunerile legislative și proiectele de ordonanțe și de hotărâri cu caracter normativ ale Guvernului, în vederea supunerii lor spre legiferare sau adoptare, după caz;

b) analizează și avizează, la cererea președintelui comisiei parlamentare sesizate în fond, amendamentele supuse dezbaterii comisiei și proiectele de legi sau propunerile legislative primite de comisie după adoptarea lor de către una dintre Camerele Parlamentului.

La data de 10.01.2022 Guvernul a transmis Senatului un proiect de lege prin care se dorea includerea în categoria persoanelor care nu pot face parte din partidele politice și a cadrelor didactice universitare, fără ca Secretariatul General al Guvernului să solicite avizul Consiliului Legislativ, lege care a fost adoptată și promulgată în forma transmisă de Guvern.

La data de 13.01.2022, Guvernul a transmis Camerei Deputaților un alt proiect de lege, privitor la condițiile privind îndeplinirea îndatoririlor militare, de această dată anterior transmiterii proiectului, fiind solicitat avizul Consiliului Legislativ. În procedura legislativă, au fost formulate o serie de amendamente, care au condus la modificări esențiale ale proiectului de lege, fără a mai fi solicitat avizul Consiliului și cu privire la acestea.

Analizați situația.

C. Extrase relevante din jurisprudența Curții Constituționale

- **Decizia nr. 284/2014**

„Analizând semnificația juridică a instituției imunității, Curtea constată că aceasta este o garanție constituțională, o măsură de protecție juridică a mandatului, care are menirea să asigure independența titularului mandatului față de orice presiuni

exterioare sau abuzuri. Garanția prevăzută la art. 72 alin. (1) din Constituție încurajează titularul mandatului în adoptarea unui rol activ în viața politică a societății, întrucât înlătură răspunderea juridică a acestuia pentru opiniile politice exprimate în exercitarea funcției de demnitate publică. Însă, titularul mandatului rămâne răspunzător, conform legii, pentru toate actele și faptele săvârșite în perioada în care a exercitat funcția publică și care nu au legătură cu voturile sau opiniile politice.” (§ 44)

- **Decizia nr. 972/2012**

„Incompatibilitatea are în vedere o restricție ce operează numai în momentul dobândirii funcției sau chiar la o dată ulterioară acesteia, în care titularul funcției este obligat să aleagă între prima funcție și cea nouă, sub sancțiunea demiterii din funcția incompatibilă cu cea deținută anterior. Stabilirea expresă a incompatibilităților are ca fundament premisa că, fiind în serviciul poporului, deputatul sau senatorul trebuie să fie nu numai independent, dar și să se abțină de la exercitarea unor funcții sau de la desfășurarea unor activități care, prin natura lor, ar fi în contradicție cu mandatul său reprezentativ sau care l-ar împiedica de la exercitarea acestuia, potrivit exigențelor legale sau regulamentare. Or, prin cumularea mandatului de parlamentar cu o funcție publică de autoritate sau cu o funcție privată stabilită prin legea specială, deputatul sau senatorul ar putea intra în conflict cu prerogativele și obligațiile stabilite prin statutul său. Astfel, confuzia de competențe și de calități generată de un asemenea cumul este în dauna funcțiilor îndeplinite, a imparțialității, obiectivității și independenței pe care exercițiul lor corect îl presupune. În concluzie, scopul principal al instituirii incompatibilităților este acela de a proteja mandatul și, în mod indirect, de a garanta electoratului independența persoanei care îl reprezintă.”